

Визначення відмітних особливостей клінічних штамів стафілококів, циркулюючих у шкірному біомі здорових волонтерів та пацієнтів з алергодерматозами

Джораєва С. К., Гончаренко В. В., Щоголева О. В.,
Бабута А. Р., Іванцова О. К., Пугачова О. В.

ДУ «Інститут дерматології та венерології НАМН», Харків

Вступ. В останні роки спостерігається зростання рівня захворюваності на поширені дерматози зі збільшенням кількості важких форм цих захворювань. В етіології патологічних станів алергодерматозів велика увага приділяється ролі різних співчленів шкірного мікробіому з урахуванням вірулентних властивостей мікроорганізмів, направлених на деградацію механізмів резистентності хазяїна, що призводить до формування „імунокомпрометованого” статусу та розвитку більш тяжких форм з вираженими мікробно-запальними проявами.

Мета дослідження – вивчення помітних особливостей факторів патогенності між штамми стафілококів з вогнищ ураження у групах хворих на поширені дерматози та ділянок здорової шкіри у практично здорових осіб.

Матеріали та методи. Об’єктом дослідження були 120 штамів мікроорганізмів, вилучених з уражених ділянок шкіри 45 пацієнтів з розповсюдженими дерматозами, та 40 штамів, ізольованих зі шкірного біотопу 15 практично здорових волонтерів відповідного віку та статі. Ідентифікацію мікроорганізмів та вивчення патологічних властивостей проводили згідно нормативних документів МОЗ України.

Результати та їх обговорення. При вивченні мікробного пейзажу шкіри пацієнтів у мікрофлорі досліджених ділянок домінували мікроорганізми роду *Staphylococcus* (65,0 %) з перевалюванням штамів *S. aureus* (22,7 %), *S. haemolyticus* (15,9 %) та *S. epidermidis* (13,6 %) на відміну від контрольної групи, що була представлена в основному *S. epidermidis* (82,5 %).

При дослідженні основних факторів пато-

генності встановлено, що усі вилучені штами *S. aureus*, незалежно від місця їх вегетування, володіли вираженою коагулазною та лецитиназною активністю. При вивченні гемолітичної активності шляхом модифікації патогенних властивостей стафілококів в умовах сокультування у парах „патоген-індиген” виявлено, що *S. haemolyticus* підсилював гемолітичну активність *S. aureus* у 66,7 % випадків у порівнянні зі *S. epidermidis*, що виявляв дану властивість лише у 25,0 %. При аналізі ступеня вираженості міжштамового антагонізму виявлено, що до групи штамів з сильною антагоністичною активністю увійшли штами *S. aureus* та *S. haemolyticus*, до штамів з середньою антагоністичною властивістю було віднесено *S. epidermidis*, *S. warneri*, *S. saprophyticus*.

Висновки. Встановлено що стафілококова компонента мікробіому є не тільки найбільш представленою складовою мікроценозів шкіри, а й може приймати участь у розвитку та обтяженні патологічного процесу. Показано високий рівень патогенного потенціалу штамів *S. aureus*, вилучених від хворих на поширені дерматози, які практично пригнічували розвиток всіх інших різновидів стафілококів на відміну від ізолятів того ж виду, виділених від практично здорових людей, що мали менш виражені патогенні властивості. Результати аналізу досліджених властивостей лабораторних штамів *S. haemolyticus* та *S. aureus* показали, що наявність мікроушкоджень при псоріазі, мікротріщин й екскоріацій при atopічному дерматиті та ерозивних поверхонь при пухирних дерматозах сприяють появі більш агресивних ізолятів з вираженим патогенним потенціалом, що в результаті призводить до обтяження перебігу основного захворювання.